

**ВИРОК
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

м. Луцьк

09 квітня 2024 року

Луцький міськрайонний суд Волинської області у складі:

головуючого судді

Марчука А.В.,

з участю секретаря

Трачук І.А.,

судового засідання

розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі судових засідань кримінальне провадження, що внесене до Єдиного реєстру досудових розслідувань за №22023030000000066 від 15.05.2023, про обвинувачення **Донець Ірини Федорівни**, 26 липня 1966 року народження, яка народилася, зареєстрована та проживає у м.Мелітополь, пр.Богдана Хмельницького, буд.68а, Запорізької області, громадянка України, неодружена, несудима,

у вчиненні злочину, передбаченого ч.5 ст.111-1 КК України,

за участю сторін кримінального провадження:

прокурора

Костюка О.С.,

захисника

Ситник І.В.,

ВСТАНОВИВ

Верховною Радою України Радянської Соціалістичної Республіки схвалено 24.08.1991 «Акт проголошення незалежності України», яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави - України.

Положеннями статей 1 та 2 Основного Закону України - Конституції України визначено, що Україна є суверенною і незалежною, демократичною, соціальною, правовою, унітарною державою, суверенітет України поширюється на всю її територію, яка в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканою.

Відповідно до ч. 1 ст. 17, ч. 1 ст. 65 Конституції України захист незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України є справою всього Українського народу та обов'язком громадян України, а на території України забороняється створення і функціонування будь-яких збройних формувань, не передбачених законом.

Статтями 132, 133 Конституції України визначено, що територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації і децентралізації у здійсненні державної влади, збалансованості і соціально-економічного розвитку регіонів, з урахуванням їх історичних, економічних, екологічних, географічних і демографічних особливостей, етнічних і культурних традицій.

До системи адміністративно - територіального устрою України входить АР Крим, області, зокрема і Запорізька область, а також райони, міста, райони у містах, селища і села.

Згідно з вимогами ст.ст. 72, 73 Конституції України питання про зміну території України вирішується виключно всеукраїнським референдумом, який призначається Верховною Радою України або Президентом України відповідно до їхніх повноважень, встановлених Конституцією, та проголошується за народною ініціативою на вимогу не менш як трьох мільйонів громадян України, які мають право голосу, за умови, що підписи щодо призначення референдуму зібрано не менш як у двох третинах областей і не менш як по сто тисяч підписів у кожній області.

Незалежність України визнали держави світу, серед яких і російська федерація.

Згідно з пунктами 1, 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1991 російська федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні своє зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язалися утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Відповідно до пунктів 3, 8 Меморандуму про підтримку миру та стабільності в Співдружності Незалежних Держав від 10.02.1995, що укладений між державами СНД, серед яких є Україна та російська федерація, держави підтвердили непорушність існуючих кордонів один одного та зобов'язалися виступати проти будь-яких дій, що підривають їхню непорушність, а також вирішувати усі суперечки, що виникають з питань кордонів і територій, тільки мирними засобами. Держави також зобов'язалися не підтримувати на території інших держав-учасниць сепаратистські рухи, а також сепаратистські режими, якщо такі виникнуть; не встановлювати з ними політичних, економічних та інших зв'язків; не допускати використання ними територій і комунікацій держав-учасниць Співдружності; не надавати їм економічної, фінансової, військової та іншої допомоги.

Відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань згідно із Заключним актом Наради з безпеки і співробітництва в Європі, Україна та російська федерація уклали 31.05.1997 Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і російською федерацією (ратифікований Законом України від 14.01.1998 № 13/98-ВР та Федеральним Законом російської федерації від 02.03.1999 № 42-ФЗ). Відповідно до статей 2 - 3 зазначеного Договору, Російська Федерація (далі – рф) зобов'язалася поважати територіальну цілісність України, підтвердила непорушність існуючих між ними кордонів та зобов'язалася будувати відносини одна з одною на основі принципів взаємної поваги, суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або погрози силою, у тому числі економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загально визнаних норм міжнародного права.

Відповідно до опису і карти державного кордону, які є додатками до Договору між Україною та рф про українсько-російський державний кордон від 28.01.2003 (ратифікований рф 22.04.2004), територія Автономної Республіки Крим, м.Севастополя, Донецької, Луганської, Запорізької та інших областей відноситься до території України.

Незважаючи на вищевикладене, 21.02.2022 рф визнано так звані «донецьку народну республіку» та «луганську народну республіку» незалежними державами, попередньо впроваджуючи в період 2013-2022 років, із застосуванням засобів масової інформації, ідеї єдиного російського народу та відсутності української нації, вчиняючи неоголошені та приховані вторгнення на територію України підрозділів збройних сил та інших силових відомств рф, організовуючи та підтримуючи терористичну діяльність, направлену на окупацію Донецької та Луганської областей та порушення територіальної цілісності України.

Надалі «президент» рф оголосив 24.02.2022 про рішення розпочати так звану військову операцію в Україні.

Після цього, збройними силами рф, які діяли за наказом керівництва рф і збройних сил рф, здійснено пуск крилатих та балістичних ракет по аеродромах, військовим штабам і складам Збройних сил України, а також підрозділами збройних сил та інших військових формувань рф 24.02.2022 здійснено вторгнення на територію суверенної держави Україна через державний кордон України, який проходить територіями Автономної республіки Крим, Запорізької, Донецької, Луганської, Харківської, Херсонської, Миколаївської, Сумської, Чернігівської та інших областей, і здійснили збройний напад на державні органи, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, військові частини, інші об'єкти, які мають важливе народногосподарське чи оборонне значення, окупували частину вказаної території, організували проведення псевдо-референдумів та прийняття незаконних, з огляду на норми міжнародних актів, рішень щодо включення окупованих територій Донецької, Запорізької, Луганської областей до складу суб'єктів рф, чим вчинили дії з метою зміни меж території та державного кордону України на порушення порядку, встановленого Конституцією України, що продовжується по теперішній час і призводить до загибелі значної кількості людей та інших тяжких наслідків.

У свою чергу, указом Президента України № 64/2022 від 24.02.2022, у зв'язку з військовою агресією рф проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до п.20 ч.1 ст.106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану», введено воєнний стан на всій території України, дія якого неодноразово продовжувалася та який триває по даний час.

Відповідно до ч.2 ст.9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» Кабінет Міністрів України, інші органи державної влади, військове командування, військові адміністрації, Верховна рада Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, органи місцевого самоврядування здійснюють повноваження, надані їм Конституцією України, цим та іншими законами України.

Відповідно до ст.9 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2012 № 1207-VII, державні органи та органи місцевого самоврядування, утворені відповідно до Конституції та законів України, їх посадові та службові особи на тимчасово окупованій території діють лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Будь-які органи, їх посадові та службові особи на тимчасово окупованій території та їх діяльність вважаються незаконними, якщо ці органи або особи створені, обрані чи призначені у порядку, не передбаченому законом.

У ході розвитку подій, пов'язаних з військовою агресією рф та окупацією ряду населених пунктів Запорізької області, станом на 24.02.2022 Донець І.Ф. постійно

проживала на території м. Мелітополя, та відповідно останній були достовірно відомі наведені вище факти розв'язання та ведення рф агресивної війни проти України, здійснення підривної діяльності, захоплення державних установ, організацій та військових частин, оскільки ці події широко висвітлювались більшістю засобів масової інформації, та набули розголосу у місцевого населення.

У свою чергу, громадянка України Донець І.Ф., відповідно до вимог ст.68 Конституції України, зобов'язана неухильно дотримуватися Конституції України та законів України, актів Президента України і Кабінету Міністрів України, наказів та інших нормативно-правових актів.

З 25.02.2022 по даний час Мелітопольська міська територіальна громада, та ряд інших селищних, міських і сільських територіальних громад Запорізької області перебувають під окупацією збройних сил рф, що зафіксовано відповідним Переліком, затвердженим Наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 22.12.2022 року №309.

Всупереч порядку, встановленому Конституцією України, Законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про місцеві державні адміністрації», та іншими нормативно-правовими актами, відповідно до виписки №ЮЕ9965-23-50674454 Єдиного державного реєстру юридичних осіб рф, 22.12.2022 створено окупаційний орган влади - так зване «Мелітопольське міське управління соціального захисту Міністерства праці і соціальної політики» в складі окупаційної «Адміністрації Запорізької області», з метою подальшого утримання адміністративно-політичного контролю, в тому числі впровадження стандартів освіти держави-агресора на захопленій військовим шляхом території Запорізької області та реалізації узурпованих владних повноважень.

Під час указаної окупації, представники органів місцевого самоврядування та органів державної влади на місцях були примусово та незаконно відсторонені від виконання покладених на них обов'язків.

Положеннями п.6 ч.1 ст.1-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 №1207-VII визначено, що окупаційна адміністрація рф - це сукупність державних органів і структур рф, функціонально відповідальних за управління тимчасово окупованими територіями та підконтрольних рф самопроголошених органів, які узурпували виконання владних повноважень на тимчасово окупованих територіях та які виконували чи виконують властиві органам державної влади чи органам місцевого самоврядування функції на тимчасово окупованій території України, в тому числі органи, організації, підприємства та установи, включаючи правоохоронні та судові органи, нотаріусів та суб'єктів адміністративних послуг.

Згідно ч.3 ст.18 Кримінального кодексу України, службовими особами є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом.

Відповідно до постанови Пленуму Верховного Суду України №5 від 26.04.2002 «Про судову практику у справах про хабарництво» організаційно-розпорядчі обов'язки - це обов'язки по здійсненню керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності. Такі функції виконують, зокрема, керівники міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, державних, колективних чи приватних підприємств, установ і організацій, їх заступники, керівники структурних підрозділів, їх заступники, особи, які керують ділянками робіт.

Всупереч указаним правовим нормам, після повної окупації міста Мелітополь, Мелітопольського району та інших територіальних одиниць Запорізької області військовослужбовцями збройних сил рф, Донець І.Ф., маючи достатній рівень освіти, спеціальних знань і життєвого досвіду для усвідомлення фактів збройного конфлікту, викликаного російською військовою агресією, а відтак усвідомлюючи суспільно небезпечний характер свого діяння, передбачаючи його суспільно небезпечні наслідки і бажаючи їх настання, водночас підтримуючи ідеї проросійської спрямованості, у тому числі щодо подальшого розвитку України, виходячи з геополітичних інтересів рф, які передбачають перебування України у сфері її впливу, а також з корисливих мотивів та хибного почуття кар'єризму, вирішила використати факт встановлення окупаційної влади на території Мелітопольської міської територіальної громади та ряду інших населених пунктів Запорізької області у своїх особистих інтересах та не пізніше 22.12.2022, більш точний час досудовим розслідуванням не встановлений, добровільно обійняла посаду начальника «Мелітопольського міського управління соціального захисту Міністерства праці і соціальної політики», в складі окупаційної адміністрації держави-агресора «Адміністрації Запорізької області», тобто посаду, пов'язану з виконанням організаційно-розпорядчих функцій, у незаконних органах влади, створених на тимчасово окупованій території.

Після цього, з метою представлення окупаційній владі своєї особистої прихильності, формування в населення окупованої частини території Запорізької області, в тому числі Мелітопольської міської територіальної громади, де зареєстрована юридична адреса та фактичне місцезнаходження згаданої окупаційної адміністрації, думки невідворотності встановлення та утвердження російської окупації частини території України, як єдиної законної влади на цій території, просуваючи ідеї проросійської спрямованості, незворотного і стабільного існування на теренах Запорізької області влади рф та ідей «російського світу», Донець І.Ф., являючись начальником «Мелітопольського міського управління соціального захисту міністерства праці та соціального захисту Запорізької області», забезпечувала з іншими особами з числа представників незаконних органів окупаційної влади держави-агресора, створених на окупованій території Запорізької області, реалізацію незаконної державної політики держави-агресора з питань соціального захисту населення, внутрішньо переміщених осіб, а також виконувала інші функціональні обов'язки, для подальшого встановлення окупаційної влади, штучного створення у місцевих мешканців хибних уявлень про благі наміри окупаційних військ та незворотного і стабільного існування на теренах Запорізької області влади рф та ідей «російського світу».

Діючи у такий спосіб та добровільно зайнявши посаду у незаконному органі влади, створеному на тимчасово окупованій території та виконуючи, в період не

пізніше з 22.12.2022 функції начальника «Мелітопольського міського управління соціального захисту міністерства праці та соціального захисту Запорізької області» на тимчасово окупованій території Запорізької області, Донець І.Ф. здійснила колабораційну діяльність.

Обвинуваченій Донець І.Ф. інкримінується добровільне зайняття громадянином України посади, пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих функцій, у незаконному органі влади, створеному на тимчасово окупованій території, тобто вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст.111-1 КК України.

Судовий розгляд у межах цього кримінального провадження здійснювався за відсутності обвинуваченої Донець І.Ф. (in absentia), яка показань суду не надавала, будь-яких клопотань від останньої на адресу суду також не надходило.

Відповідно до ухвали Луцького міськрайонного суду Волинської області від 08.12.2023 постановлено здійснювати спеціальне судове провадження за обвинувальним актом щодо Донець І.Ф., яка обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст. 111-1 КК України.

Судом вживалися заходи для виклику обвинуваченої Донець І.Ф. для забезпечення доступу до правосуддя, у зв'язку із чим остання викликала в судові засідання в порядку ст.323 КПК України. Повістки про виклик опубліковувалися у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, а саме у газеті «Урядовий кур'єр», на офіційному веб-сайті Луцького міськрайонного суду Волинської області, а також на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Таким чином, суд вважає, що наявні у справі документи свідчать про відмову Донець І.Ф., яка в свою чергу повинна була знати про розпочате кримінальне провадження, від здійснення свого права предстати перед українським судом за діяння вчинені на території суверенної України, юрисдикцію якої обвинувачена над собою не визнає, та захищати себе безпосередньо в такому суді, а так само свідчать про її наміри на ухилення від кримінальної відповідальності.

У той же час, ухилення обвинуваченої Донець І.Ф. від правосуддя, суд оцінює як реалізацію останньою її невід'ємного права на свободу від самозвинувачення чи самовикриття (п/п. «g» п.3 ст.14 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, ст.63 Конституції України), як одну з ключових гарантій презумпції невинуватості.

Водночас, це кримінальне провадження здійснювалось за обов'язковою участю захисника, який був забезпечений державою з Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги у Волинській області.

Враховуючи наведене, суд вважає, що стороною обвинувачення та судом вживалися достатні заходи щодо дотримання прав обвинуваченої Донець І.Ф. на захист та доступ до правосуддя, з урахуванням здійснення спеціального досудового розслідування та спеціального судового провадження.

Винуватість обвинуваченої Донець І.Ф. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст.111-1 КК України, тобто в добровільному зайнятті громадянином України посади, пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих функцій, у незаконному органі влади, створеному на тимчасово окупованій території, повністю доводиться зібраними та дослідженими в ході судового розгляду доказами.

Допитаний в судовому засіданні в режимі відеоконференції свідок Семак О.Г. суду показав, що знайомий із Донець І.Ф., він був її заступником до моменту окупації. Йому відомо, що після окупації остання зайняла позицію співпраці із окупантами, на

нарадах доводила підлеглим обставини зустрічей. Після того, як він та деякі інші працівники відмовилися співпрацювати із окупаційною владою, їх на наради не запрошували. За вказівками Донець І.Ф. їх не допускали до керівних осіб окупаційної влади. Згодом Донець І.Ф. зайняла посаду начальника «Мелітопольського міського управління соціального захисту Міністерства праці і соціальної політики» в складі окупаційної адміністрації держави-агресора «Адміністрації Запорізької області». Декілька разів він бачив світлини і відео, де було представлено, що вона обійняла вказану посаду. Не бачив, щоб до останньої був застосований примус, вона погодилася добровільно обійняти посаду і підшукувала собі працівників. До окупації Донець І.Ф. була більш-менш патріотично налаштована, однак після окупації її позиція поступово змінювалася. Йому відомо, що її донька з онуком виїхали до Європи, чому вона не виїхала з ними, йому не відомо, хоча мала можливість залишити окуповану територію.

Допитана в судовому засіданні в режимі відеоконференції свідок Калашник К.В. суду показала, що Донець І.Ф. була її керівником до моменту окупації. В червні-липні їй потрібно було принести ключі від відділів. На місці повідомили, що хто не хоче залишатися працювати, повинен звільнитися, решта, хто бажає працювати – залишаються. Тоді ж і зустріла Донець І.Ф., яка мала звичайний вигляд. Із засобів масової інформації їй стало відомо про те, що Донець І.Ф. зайняла посаду начальника «Мелітопольського міського управління соціального захисту Міністерства праці і соціальної політики», в складі окупаційної адміністрації держави-агресора «Адміністрації Запорізької області». Вважає, що це було її добровільне рішення, адже ніхто нікого не примушував.

Допитаний в судовому засіданні в режимі відеоконференції свідок Ткаченко В.П. суду показав, що знайомий із Донець І.Ф. по роботі. З періоду окупації (24.02.2022) вони прийшли до управління соціального захисту, Донець І.Ф. дала вказівку сформуванню гуманітарний хаб, 25.02.2022 місто було під окупацією. Займалися гуманітарною допомогою для людей. Після арешту мера міста, управління соціального захисту перейшло працювати у «підпільний режим». В перші дні окупації Донець І.Ф. роздала трудові книжки працівників. 25.05.2022 Донець І.Ф. збрала усіх, і повідомила, що управління соціального захисту буде переходити під російське законодавство. Також повідомила, що кожен має прийняти рішення для себе про подальшу роботу. Він відразу не погодився на пропозицію. Згодом від колег та засобів масової інформації йому стало відомо, що у вересні 2022 року Донець І.Ф. стала колаборантом, і зайняла посаду начальника «Мелітопольського міського управління соціального захисту Міністерства праці і соціальної політики», в складі окупаційної адміністрації держави-агресора «Адміністрації Запорізької області». Йому невідомо про здійснення примусу щодо Донець І.Ф. у прийнятті рішення обійняти посаду. Також повідомив, що її донька з онуком виїхали до Німеччини, Донець І.Ф. також мала можливість залишити окуповану територію.

Показання свідків Семака О.Г., Калашник К.В., Ткаченка В.П. є чіткими, послідовними та дають змогу відтворити всі обставини кримінального правопорушення, які були до, на момент та після його вчинення. Немає в суду обґрунтованих підстав вважати, що останні оговорюють обвинувачену, оскільки в суді не було встановлено таких об'єктивних причин, а їх показання повністю узгоджуються між собою та відповідають й іншим доказам у справі.

Окрім показань свідків винуватість Донець І.Ф. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст.111-1 КК України, об'єктивно

підтверджується також і іншими доказами, дослідженими безпосередньо у кримінальному провадженні.

Так, згідно відповіді заступника начальника ГВ ЗНД – начальника 3 відділу ГВ ЗНД УСБУ у Волинській області Герасимчука В. від 16.03.2023 на виконання доручення слідчого встановлено, що Донець І.Ф. зайняла посаду у підрозділах незаконно створеного органу влади «Військова-цивільна адміністрація м.Мелітополь» та його структурних підрозділах на тимчасово окупованій території.

Згідно відповіді заступника начальника 2 відділу ГВ ЗНД УСБУ у Волинській області Фурцева Р. від 06.04.2023 на виконання доручення слідчого, оглянуто телеграм канал, в ході огляду встановлено, що громадянка України Донець І.Ф. під час воєнного стану, перебуваючи на окупованій рф території України, добровільно перейшла на бік ворога, набула громадянства держави-агресора, та на даний час очолює Мелітопольське міське управління соціального захисту міністерства праці і соціальної політики ВЦА Запорізької області, що підтверджується відомостями із ЄДР юридичних осіб рф (ОГРН 1229000023449).

Дослідженим в судовому засіданні протоколом огляду від 21.04.2023, який був проведений та оформлений з дотриманням вимог ст.ст. 104, 105, 223, 237 КПК України з використанням ПЕОМ, встановлено, що в публікації під назвою «В Мелітополе еще одна чиновница и член исполкома продалась оккупантам за рубль», яка розміщена на сайті «Региональное информационное агентство», яка розміщена 12.09.2022 за інтернет посиланням: http://ria-m.tv/news/298053/v_melitopole_esche_odna_chinovnitsa_i_chlen_ispolkoma_prodalas_okkupantam_za_rubl.html, міститься фото-зображення громадянки України Донець Ірини Федорівни, 27.06.1966 р.н., а також текст публікації, який підтверджує зайняття останньою посади у незаконно створених органах влади на тимчасово окупованій території м.Мелітополь Запорізької області, а саме посади начальника Мелітопольського міського управління соціального захисту міністерства праці та соціальної політики ВЦА Запорізької області».

Дослідженим в судовому засіданні протоколом огляду від 21.04.2023, який був проведений та оформлений з дотриманням вимог ст.ст. 104, 105, 223, 237 КПК України з використанням ПЕОМ, встановлено, що в публікації під назвою «В Мелітополе заработал штаб оказания помощи – важные телефоны для экстренных звонков (фото, видео)», яка розміщена на сайті «Региональное информационное агентство», яка розміщена 24.02.2022 за інтернет посиланням: <http://ria-m.tv/news/278758/>

[v_melitopole_zarabotal_shtab_okazaniya_pomoschi_vajnyie_telefonyi_dlya_ekstrennyih_zvonkov_\(foto_video\).html](http://ria-m.tv/news/278758/v_melitopole_zarabotal_shtab_okazaniya_pomoschi_vajnyie_telefonyi_dlya_ekstrennyih_zvonkov_(foto_video).html), міститься фото-зображення та відеозапис на якому присутня громадянка України Донець Ірини Федорівни, 27.06.1966 р.н., а також текст публікації, який підтверджує, що перебуваючи на посаді «начальника Мелітопольського міського управління соціального захисту міністерства праці та соціальної політики ВЦА Запорізької області» остання закликала мешканців Мелітополя не залишати домівок і міста.

Дослідженим в судовому засіданні протоколом огляду від 21.04.2023, який був проведений та оформлений з дотриманням вимог ст.ст. 104, 105, 223, 237 КПК України з використанням ПЕОМ, встановлено, що в телеграм каналі «Суки Мелітополя», міститься публікація, яка опублікована 19.09.2022 о 22.12год. про факти колаборантської діяльності громадянки України Донець Ірини Федорівни, 27.06.1966 р.н., яка зайняла посаду начальника Мелітопольського міського управління соціального захисту міністерства праці та соціальної політики ВЦА Запорізької

області».

Дослідженим в судовому засіданні протоколом огляду від 04.05.2023, який був проведений та оформлений з дотриманням вимог ст.ст. 104, 105, 223, 237 КПК України з використанням ПЕОМ, встановлено, що на електронній сторінці у мережі Інтернет: <https://zakupki.gov.ru/epz/main/public/home.html>, виявлено сторінку інформаційного ресурсу «Єдиної інформаційної системи закупок російської федерації», чим підтверджується факт виконання громадянкою України Донець І.Ф. функціональних обов'язків начальника Мелітопольського міського управління соціального захисту Міністерства соціальної політики та праці ВЦА Запорізької області, тобто посаду пов'язану із виконанням організаційно-розпорядчих функцій у незаконних органах влади, створених на тимчасово окупованій території та підписання нею офіційних документів, які були оформлені за результатами процесу закупівель Мелітопольським міським управлінням соціального захисту Міністерства соціальної політики та праці ВЦА Запорізької області в особі начальника Донець І.Ф. Зокрема 01.01.2023 укладено договір №1/1/2023 з Державним унітарним підприємством «Пошта Таврії» (м.Мелітополь, пр.Б.Хмельницького, 15, ОГРН 1229000019324) на суму 5605440 рос.рублів, а також 01.03.2023 укладено договір №1/2/2023 з Державним унітарним підприємством «Пошта Таврії» (м.Мелітополь, пр.Б.Хмельницького, 15, ОГРН 1229000019324) на суму 27611860 рос.рублів. Папку із збереженою інтернет-сторінкою публікації записано на оптичний диск DVD-R, який відповідно до ст.105 КПК України долучено до протоколу як невід'ємний додаток. Додаток до цього протоколу – носій інформації на який було зафіксовано хід його проведення та дані, що здобуті органом досудового розслідування, був предметом безпосереднього дослідження в ході судового розгляду.

Згідно витягу з форми ОК-5, відомостей про трудову діяльність з реєстру зареєстрованих осіб, копії трудової книжки Донець І.Ф., вилучених на підставі постанови прокурора відділу Волинської обласної прокуратури Семенюка А.Я. від 11.04.2023 про тимчасовий доступ до речей і документів у приміщенні Головного управління Пенсійного фонду України у Волинській області, встановлено, що Донець І.Ф. з 2018 по 2022 рік (з січня по 22.08.2022) перебувала у трудових відносинах із Управлінням соціального захисту населення Мелітопольської міської ради Запорізької області, а також те, що 22.08.2022 остання була звільнена із посади.

Крім того, під час судового розгляду досліджені такі документи, як: витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань №2202303000000010 від 15.05.2023 за ч.5 ст.111-1 КК України; постанова про визначення групи прокурорів та старшого прокурора групи у кримінальному провадженні від 15.05.2023; ухвала слідчого судді Луцького міськрайонного суду від 23.08.2023 про надання дозволу на здійснення спеціального досудового розслідування. Відомості, встановлені у зазначених документах, не є доказами винуватості обвинуваченої Донець І.Ф. у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст.111-1 КК України. Водночас, ці дані свідчать про дотримання норм чинного кримінального процесуального законодавства під час здійснення досудового розслідування по даному кримінальному провадженню.

Згідно з ст.94 КПК України суд, керуючись законом, за своїм внутрішнім переконанням, яке ґрунтується на всебічному, повному й неупередженому дослідженні всіх обставин кримінального провадження, оцінює кожний доказ з точки зору належності, допустимості, достовірності, а сукупність зібраних доказів – з точки зору достатності та взаємозв'язку для прийняття відповідного процесуального

рішення.

Суд враховує, що практика Європейського суду з прав людини вказує на необхідність оцінювати докази, керуючись критерієм доведення «поза розумним сумнівом». Таке доведення має впливати із сукупності ознак чи неспростовних презумпцій, достатньо вагомих, чітких і узгоджених між собою (Рішення ЄСПЛ від 14.02.2008 у справі «Кобець проти України» п.43). Також має братися до уваги якість доказів, включаючи те, чи не ставлять обставини, за яких вони були отримані, під сумнів їхню надійність та точність (Рішення ЄСПЛ від 11.07.2013 у справі «Веренцов проти України» - п.86).

Вищевказані показання свідків та письмові докази узгоджуються між собою, не містять суперечностей, які б могли поставити під сумнів їх правдивість та достовірність.

Суд критично відноситься до доводів захисника з приводу того, що стороною обвинувачення порушено принцип змагальності сторін, оскільки на її думку обвинувачена Донець І.Ф. була позбавлена можливості на власний захист, можливості надавати показання, подавати докази, оскільки сторона обвинувачення не подала жодного доказу на підтвердження того, Донець І.Ф. була ознайомлена із публікаціями про її виклики, а також не подала доказів щодо того, що останній відомо про кримінальне правопорушення, з огляду на таке.

Відповідно до ст.129 Конституції України та ст.7 КПК України основними засадами судочинства в Україні є верховенство права, законність, рівність усіх учасників судового розгляду перед законом і судом, повага до людської гідності.

Враховуючи ті обставини, що Донець І.Ф. обвинувачується у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст.111-1 КК України, знає про розпочате щодо неї кримінальне провадження і впродовж тривалого часу переховується від органів досудового розслідування, ухвалою суду від 08.12.2023 постановлено рішення про здійснення спеціального судового провадження стосовно вказаного вище обвинувального акту та, відповідно, судовий розгляд проводився за відсутності обвинуваченої. У зв'язку з цим обвинувачена Донець І.Ф. не була допитана судом в якості обвинуваченої по суті пред'явленого їй обвинувачення.

Відповідно до ч.2 ст.7 КПК України зміст та форма кримінального провадження за відсутності підозрюваного або обвинуваченого (in absentia) повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, зазначеним у частині першій цієї статті, з урахуванням особливостей, встановлених законом.

Отже, кримінальне провадження за відсутності обвинуваченої повинно відповідати, у тому числі таким загальним засадам судочинства, як законність, рівність перед законом і судом, презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини тощо (п.п. 2, 3, 10 ч.1 ст.7 КПК України).

Суть принципу законності відповідно до ч.1 ст.9 КПК України, крім іншого, полягає у тому, що під час кримінального провадження суд, прокурор та слідчий зобов'язані неухильно додержуватися вимог Конституції України, цього Кодексу, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вимог інших актів законодавства.

Згідно з ч.1 ст.10 КПК України суть принципу рівності перед законом і судом полягає у тому, що не може бути привілеїв чи обмежень у процесуальних правах, передбачених цим Кодексом, за будь-якими ознаками, у тому числі за політичними переконаннями.

Зважаючи на специфіку спеціального судового провадження (ч.3 ст.323 КПК

України), суд, зберігаючи неупередженість та безсторонність, надає особливого значення охороні прав та законних інтересів обвинуваченого як учасника кримінального провадження, яке відбувається за його відсутності, забезпеченню повного та неупередженого судового розгляду з тим, щоб до обвинуваченого була застосована належна правова процедура в контексті приписів ст.2 КПК України з дотриманням всіх загальних засад кримінального провадження з урахуванням особливостей, встановлених виключно законом. Ці особливості вимагають від суду прискіпливої оцінки кожного поданого доказу обвинувачення, відтак поріг вимогливості до доказування у даному випадку має бути підвищений.

Обвинувачена Донець І.Ф., будучи обізнаною, що відносно неї розпочато кримінальне провадження та обвинувальний акт направлено до суду, у судові засідання не з'явилася, незважаючи на судові повістки (оголошення), опубліковані у газеті «Урядовий кур'єр», на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора, на офіційному веб-сайті Луцького міськрайонного суду Волинської області, також шляхом здійснення альтернативних заходів.

Вважаючи достатньо забезпеченими під час судового розгляду процесуальні права сторони захисту та сторони обвинувачення на надання ними доказів на підтвердження та спростування висунутого обвинувачення, суд виходить із принципів реалізації права особи на справедливий суд, які закріплено в ст.6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, за яким винуватість особи у вчиненні злочину має бути доведена поза розумним сумнівом.

Зазначене кримінальне провадження за відсутності обвинуваченого (in absentia) відповідає загальним засадам кримінального провадження, з урахуванням особливостей, встановлених законом. Стороною обвинувачення використані всі передбачені законом можливості для дотримання прав обвинувачених, зокрема, права на захист, на доступ до правосуддя, таємницю спілкування, невтручання у приватне життя.

Судом під час судового розгляду справи вживалися всі заходи для виклику обвинуваченої Донець І.Ф. до суду та повідомлення про дату і час розгляду справи для забезпечення права на захист, також судом здійснені усі передбачені законом заходи щодо дотримання прав обвинуваченої на захист та доступ до правосуддя з урахуванням встановлених законом особливостей такого провадження.

Окрім того, сама ж захисник в судовому засіданні зазначила, що не мала можливості зв'язатися з обвинуваченою.

Крім того, суд критично відноситься до позиції захисника з приводу відсутності суб'єктивної сторони кримінального правопорушення, а саме відсутності умислу на вчинення кримінального правопорушення, в якому обвинувачується Донець І.Ф., з огляду на наступне.

Виходячи з положень ст.ст. 23, 24 КК України умисел є однією з форм вини, яка включає в себе інтелектуальну та вольову ознаки: усвідомлення характеру свого діяння, передбачення його наслідків та бажання чи свідоме допускання їх настання.

Суб'єктивна сторона кримінальних правопорушень характеризується прямим або непрямим умислом. У ряді складів кримінальних правопорушень за ч.ч. 2, 5, 7 ст.111-1 КК важливе значення має добровільність (якщо особа здійснювала відповідні дії не добровільно, а під примусом (байдуже яким), склад правопорушення відсутній).

Твердження захисника щодо відсутності суб'єктивної сторони повністю спростовується дослідженими під час судового розгляду доказами, які визнані відповідно до ст.ст. 85, 86 КПК України належними і допустимими.

Доводи захисту стосовно того, що Донець І.Ф. зайняла посаду у незаконному органі влади, створеному на тимчасово окупованій території та виконувала, в період не пізніше з 22.12.2022 функції начальника «Мелітопольського міського управління соціального захисту міністерства праці та соціального захисту Запорізької області» на тимчасово окупованій території Запорізької області, не добровільно, суд вважає необґрунтованими з огляду на таке.

За частиною 5 ст.111-1 КК України, серед іншого, передбачена відповідальність за добровільне зайняття громадянином України посади, пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій, у незаконних органах влади, створених на тимчасово окупованій території, у тому числі в окупаційній адміністрації держави-агресора. Окупаційна адміністрація російської федерації це сукупність державних органів і структур російської федерації, функціонально відповідальних за управління тимчасово окупованими територіями та підконтрольних російській федерації самопроголошених органів, які узурпували виконання владних повноважень на тимчасово окупованих територіях та які виконували чи виконують властиві органам державної влади чи органам місцевого самоврядування функції на тимчасово окупованій території України, в тому числі органи, організації, підприємства та установи, включаючи правоохоронні та судові органи, нотаріусів та суб'єктів адміністративних послуг (п.6 ст.1-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод та правовий режим на тимчасово окупованій території України»). У складі цього правопорушення важливим для кваліфікації є місце його вчинення - тимчасово окупована територія України. У кримінальному праві добровільним вважається діяння, яке вчинено при можливості вибрати декілька варіантів поведінки, з урахуванням сукупності обставин, які можуть виключати кримінальну протиправність за приписами статей 39, 40 КК України, однак яких суд у цьому кримінальному провадженні не встановив. Організаційно-розпорядчі обов'язки - це обов'язки зі здійснення керівництва галуззю промисловості, трудовим колективом, ділянкою роботи, виробничою діяльністю окремих працівників на підприємствах, в установах чи організаціях незалежно від форми власності. Адміністративно-господарські обов'язки - це обов'язки з управління чи розпорядження державним, колективним або приватним майном.

Аналогічний правовий висновок викладено у постанові Третньої судової палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 31.01.2024 у справі №638/5446/22 (провадження №51-4092км23).

Дослідивши наведені вище докази, суд не знайшов підтвердження того, що Донець І.Ф. була вимушена зайняти зазначену вище посаду та діяла під фізичним чи психічним примусом з боку осіб, які представляли іноземну державу - росію.

Так, показаннями свідків Семака О.Г., Калашник К.В., Ткаченка В.П. підтверджується саме добровільне зайняття Донець І.Ф. зазначеної посади за відсутності фізичного чи психічного примусу, оскільки не надано доказів того, що Донець І.Ф. не мала можливості відмовитися від цієї посади та не встановлено факту психічного примусу, погроз і фізичного примусу щодо останньої. Зокрема, захисником не зазначено, у чому саме полягав фізичний примус, та не названо будь-яких осіб, які здійснювали на обвинувачену тиск і за яких обставин. Крім того, матеріали справи не містять даних про те, що Донець І.Ф. перебувала під психічним примусом.

З урахуванням вищенаведеного суд встановив, що Донець І.Ф. обіймаючи посаду у незаконному органі влади, опинившись в окупації внаслідок захоплення

наси́льницьким незаконним способом території м.Мелітополь представниками держави-агресора рф, не бажаючи втратити роботу, добровільно зайняла зазначену вище посаду.

Підстав для визнання недопустимими доказів, які подані стороною обвинувачення, суд не вбачає, оскільки такі докази зібрані та отримані в порядку, передбаченому КПК України, будь-яких істотних порушень прав та свобод людини при цьому не виявлено.

Таким чином, порушень кримінального процесуального закону під час встановлення фактичних обставин вчинення злочину, які могли б істотно вплинути на висновки суду про винуватість обвинуваченої та на кваліфікацію дій або перешкодили чи могли б перешкодити суду повно і всебічно розглянути кримінальне провадження та ухвалити законне і обґрунтоване рішення, судом не встановлено.

За таких обставин, розглянувши кримінальне провадження з дотриманням положень ч.1 ст.337 КПК України, в межах висунутого обвинувачення, суд, оцінивши кожний доказ та сукупність зібраних доказів за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на всебічному, повному і об'єктивному розгляді всіх обставин справи в їх сукупності, приходять до висновку, що Донець І.Ф. своїми умисними протиправними діями, які виразилися у добровільному зайнятті громадянином України посади, пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих функцій, у незаконному органі влади, створеному на тимчасово окупованій території, вчинила злочин, передбачений ч.5 ст.111-1 КК України.

Визначаючи ступінь суспільної небезпечності вчиненого кримінального правопорушення, суд повинен виходити із сукупності всіх обставин справи, зокрема, форми вини, мотиву і цілі, способу, обстановки і стадії вчинення кримінального правопорушення, тяжкості наслідків, що настали.

У відповідності до вимог ст.ст. 50, 65 КК України, при призначенні покарання обвинуваченій Донець І.Ф., суд враховує ступінь тяжкості вчиненого нею кримінального правопорушення, яке, відповідно до вимог ст.12 КК України, відноситься до категорії тяжкого злочину, дані про особу обвинуваченої та обставини справи, що пом'якшують та обтяжують покарання.

Обставин, що пом'якшують покарання обвинуваченої, судом не встановлено.

Обставиною, що обтяжує покарання обвинуваченої Донець І.Ф., відповідно до ст.67 КК України, суд визнає, вчинення злочину з використанням умов воєнного стану.

Обвинувачена Донець І.Ф. несудима, має постійне місце проживання, на обліку в лікарів нарколога чи психіатра не перебуває, даних про негативну характеристику немає.

На підставі викладеного, враховуючи обставини вчиненого кримінального правопорушення, дані про особу обвинуваченої, з огляду на тяжкість кримінального правопорушення, конкретні обставини справи, суд, реалізуючи принцип законності, справедливості та індивідуалізації покарання, з огляду на положення ч.2 ст.50 КК України, обираючи строк покарання, передбачений санкцією закону, за якими визнав Донець І.Ф. винуватою, вважає за необхідне призначити останній покарання у виді позбавлення волі у мінімальній межі, з позбавленням права обіймати певні посади в органах державної влади та місцевого самоврядування, органах державного управління та контролю, підприємствах та організаціях державної чи комунальної власності на строк 15 років.

Разом з тим, оскільки обвинуваченою був вчинений злочин з метою збагачення,

в суду немає підстав для незастосування додаткового покарання у виді конфіскації майна, яке передбачене санкцією ч.5 ст.111-1 КК України.

Відповідно до абз.5 ч.1 ст.55 КК України позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю як основне або додаткове покарання за вчинення кримінальних правопорушень проти основ національної безпеки України, передбачених статтями 111-1,111-2 цього Кодексу, призначається на строк від десяти до п'ятнадцяти років.

Суд під час ухвалення рішення враховує правові висновки, викладені у постанові колегії Першої судової палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 22.05.2018 у справі №753/18479/16-к (провадження №51-520км18) та постанові колегії Другої судової палати Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду від 21.06.2022 у справі №171/869/21 (провадження №51-838км22) в частині можливості призначення покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю, в тому числі і до осіб, які на час вчинення зазначеного кримінального правопорушення не займали офіційно певні посади та не займалися офіційно певною діяльністю, з огляду на положення, передбачені ст.55 КК України.

При цьому, з огляду на вчинення Донець І.Ф. суспільно-небезпечного кримінального правопорушення у сфері злочинів проти основ Національної безпеки України, а також відсутність обставин, передбачених ст.66 КК України, що пом'якшують покарання та істотно знижують ступінь тяжкості вчиненого нею кримінального правопорушення, наявність обставини, що обтяжує покарання, суд, при призначенні покарання останній не вбачає підстав для застосування положень ст.69 чи ст.75 КК України.

На глибоке переконання суду, призначене покарання, яке необхідно відбувати реально, є виваженим, справедливим, необхідним і достатнім для виправлення й попередження вчинення як обвинуваченою, так і іншими особами, нових кримінальних правопорушень.

Враховуючи, що до Донець І.Ф. застосовано додаткове покарання у виді конфіскації майна, суд вважає за необхідне, з метою забезпечення конфіскації майна, залишити діючим захід забезпечення кримінального провадження у виді арешту майна останньої, який було застосовано ухвалою слідчого судді Луцького міськрайонного суду Волинської області від 26.05.2023.

Строк відбуття покарання обвинуваченій необхідно рахувати з дня приведення вироку до виконання.

Ухвалою слідчого судді Луцького міськрайонного суду Волинської області від 23.05.2023 щодо Донець І.Ф., в порядку ч.6 ст.193 КПК України, обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою.

Вирішуючи питання про запобіжний захід щодо обвинуваченої Донець І.Ф. суд вважає необхідним обраний обвинуваченій запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, залишити без змін до набрання вироком законної сили.

На підставі викладеного, керуючись ст.ст. 366-368, 371, 374, 376 Кримінального процесуального кодексу України, суд,

У Х В А Л И В

Донець Ірину Федорівну визнати винуватою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст.111-1 КК України, та призначити їй покарання

у виді позбавлення волі на строк 5 (п'ять) років з позбавленням права обіймати посади в органах державної влади та місцевого самоврядування, органах державного управління та контролю, підприємствах та організаціях державної чи комунальної власності на строк 15 (п'ятнадцять) років, з конфіскацією всього майна, яке є власністю Донець І.Ф.

Строк відбування покарання **Донець Ірині Федорівні** рахувати з моменту приведення вироку до виконання, тобто з моменту її фактичного затримання.

Строк відбування покарання у виді позбавлення права обіймати посади в органах державної влади та місцевого самоврядування, органах державного управління та контролю, підприємствах та організаціях державної чи комунальної власності, обчислювати з моменту відбуття основного покарання.

Арешт, накладений ухвалою слідчого судді Луцького міськрайонного суду Волинської області від 26.05.2023 на квартиру номер 69, за адресою: Запорізька область, м. Мелітополь, вулиця Дзержинського, будинок 145, у зв'язку з необхідністю виконання додаткового покарання у виді конфіскації майна, залишити без змін.

Обраний в порядку ч.6 ст.193 КПК України щодо **Донець Ірини Федорівни** запобіжний захід у вигляді тримання під вартою – залишити без змін.

На вирок може бути подана апеляційна скарга до Волинського апеляційного суду протягом тридцяти днів з дня його проголошення через Луцький міськрайонний суд Волинської області.

Вирок набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо таку скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги вирок, якщо його не скасовано, набирає законної сили після ухвалення рішення судом апеляційної інстанції.

Учасники судового провадження мають право отримати в суді копію вироку.

Копію вироку після проголошення негайно вручити захиснику обвинуваченої та прокурору.

Інформацію про ухвалений вирок, опублікувати у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження згідно з положеннями статті 297-5 КПК України та на офіційному веб-сайті суду.

Головуючий

